

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський національний аграрний університет

Юридичний факультет

Кафедра приватного права та соціального забезпечення

Робоча програма (силабус) вибіркового компонента ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Реалізується в межах освітніх програм СНАУ здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та другого (магістерського) рівні вищої освіти ОПП «Ветеринарна медицина»

Суми – 2026

Розробник:

Юлія КІШІНЕЦЬ, доктор філософії, старший викладач кафедри приватного права та соціального забезпечення

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри приватного права та соціального забезпечення	протокол від 08.05.2026 №17	
	Завідувач Кафедри	 Вікторія СТРЕЛЬНИК

Затверджено радою із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти протокол № 7 від 18.06 2026 року

Голова ради

Маргарита ЛИШЕНКО

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Катериною ГОРБАЧОВОЮ

Наталією ВОЛЧЕНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Надія БАРАНІК)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протокол засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Захист прав споживачів		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний, кафедра приватного права та соціального забезпечення		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	усі спеціальності		
6.	Семестр, тривалість вивчення, форма контролю	5 семестр		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 30 годин	Практичні /семінарські – /30 годин	90 години
9.	Мова навчання	Державна (українська)		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Кішінець Юлія Андріївна, доктор філософії, ст.викладач кафедри приватного права та соціального забезпечення Години консультацій – кожного понеділка о 12.45, кабінет 109 г		
10.1	Контактна інформація	y.kishinets@snau.edu.ua		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Захист прав споживачів» є вибірконим для здобувачів усіх спеціальностей та спрямований на формування у студентів комплексу знань і практичних навичок, необхідних для впевненої та правомірної поведінки на ринку товарів, робіт і послуг. В умовах ринкової економіки, де кожен громадянин щоденно виступає в ролі споживача, курс набуває особливої актуальності, орієнтуючи майбутніх фахівців на ефективний захист своїх інтересів у взаємовідносинах із суб'єктами господарювання. Курс розкриває зміст фундаментальних прав споживачів: на належну якість та безпеку продукції, на повну й достовірну інформацію, на відшкодування збитків та вільний вибір товарів. Значна увага приділяється специфіці правового регулювання у сферах електронної комерції (інтернет-покупки), надання фінансових, комунальних, туристичних та медичних послуг. Програма охоплює аналіз чинного законодавства України, зокрема Закону «Про захист прав споживачів», а також гармонізацію національних норм із вимогами Європейського Союзу. Здобувачі отримують знання про алгоритми дій у разі придбання товару неналежної якості, правила повернення або обміну товарів, особливості гарантійного обслуговування. Курс передбачає вивчення системи органів державної влади, що здійснюють контроль у цій сфері (зокрема Держпродспоживслужби), ролі громадських організацій та способів судового захисту порушених прав. Студенти вчаться розрізняти нечесні методи маркетингу, приховані умови договорів та протидіяти маніпулятивним практикам продавців. Завдання освітнього компонента полягає у розвитку споживчої культури, здатності критично аналізувати умови споживчих договорів, грамотно формулювати претензії та ефективно використовувати правові інструменти для вирішення конфліктних ситуацій. У процесі навчання здобувачі опановують навички складання скарг, позовних заяв, претензій та інших процесуальних документів, а також вчаться використовувати механізми позасудового (альтернативного) врегулювання спорів.		

		Результати навчання включають здатність ідентифікувати порушення споживчих прав, аргументовано відстоювати свою позицію перед продавцем чи виконавцем послуг, орієнтуватися в державній системі контролю якості та безпеки продукції. Вивчення дисципліни сприяє формуванню відповідального споживача, розвитку правової свідомості та здатності застосовувати отримані знання як у повсякденному житті, так і в майбутній професійній діяльності.
12.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента «Захист прав споживачів» є формування у здобувачів усіх спеціальностей практичної компетентності для успішного та безпечного споживання товарів і послуг у сучасному ринковому середовищі. Курс орієнтований на розвиток умінь захищати свої інтереси в умовах цифрової економіки, зокрема під час онлайн-покупок, використання фінансових послуг та взаємодії із сервісними структурами. Опанування даного курсу дозволить здобувачам ефективно застосовувати механізми повернення коштів, відстоювати право на якість і безпеку продукції та впевнено діяти в конфліктних ситуаціях, що є критично важливою навичкою для кожного громадянина незалежно від фаху.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності ґрунтується на таких базових засадах, як відповідальність, сумлінність, чесність, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага тощо. Її норми існують у тісному зв'язку із нормами професійної етики. Політика академічної доброчесності направлена на недопущення проявів академічний плагіату, хибного співавторства, приписування результатів колективної діяльності, публікації вигаданих результатів досліджень, виконання на замовлення та продаж академічних текстів тощо. Моніторинг дотримання членами академічної спільноти університету академічної доброчесності покладається на Раду з академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності закріплені у Кодексі академічної доброчесності, Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, Положенні про порядок перевірки академічних текстів на унікальність. Доступ до документів: https://snau.edu.ua/pro-universitet/struktura-universitetu/viddil-jakosti-osviti-licenzuvannja-ta-akreditacii/zabezpechennja-jakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Перевірка робіт будь-якого рівня на наявність проявів плагіату здійснюється за допомогою систем «Unicheck» та Strikeplagiarism.com. на основі внутрішньої бази університету і відкритих Інтернетресурсів. В освітньому середовищі університету формується «нульова» толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності, а також систематично здійснюється популяризація та інформування спільноти щодо окресленого вище питання. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); повторне проходження навчального курсу; попередження; винесення догани; відрахування з університету; арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
15.	Ключові слова	Захист прав споживачів, споживче законодавство, права споживачів, належна якість, безпека продукції, гарантійні зобов'язання, істотний недолік, право на інформацію, електронна комерція, фінансові послуги, досудовий захист, претензія, Держпродспоживслужба, відшкодування збитків, майнова та моральна шкода.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД?
ДРН 1. Розуміти базові принципи захисту прав споживачів, орієнтуватися в термінології та нормативно-правовій базі України у цій сфері.	Практичні роботи 1, 2, модульний контроль
ДРН 2. Визначати права та обов'язки споживачів у типових ринкових ситуаціях, розуміти зміст гарантійних зобов'язань, строків придатності та вимог до маркування товарів.	Практичні роботи 2, 3, 5, 7, модульний контроль
ДРН 3. Застосовувати механізми захисту прав при отриманні різноманітних послуг (комунальних, побутових, фінансових), зокрема аналізувати умови споживчих договорів на наявність прихованих ризиків.	Практичні роботи 5, 6, 9, модульний контроль
ДРН 4. Виявляти порушення прав у сфері електронної комерції (інтернет-покупки, соцмережі) та використовувати алгоритми повернення коштів або обміну товару.	Практичні роботи 6, 7, 10, модульний контроль
ДРН 5. Самостійно готувати досудові та процесуальні документи (претензії, звернення до Держпродспоживслужби, позовні заяви) та орієнтуватися в процедурах захисту прав у ЄС.	Практичні роботи 4, 8, 10, модульний контроль
ДРН 6. Демонструвати здатність до постійного оновлення знань щодо змін у споживчому законодавстві та цифровій безпеці, виявляти потребу в підвищенні власної правової обізнаності.	Практичні роботи 1–11, модульний контроль

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам роб		
	Лк	П.з / семін. з		
Тема 1. ПРАВОВА ОСНОВА ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ Виникнення та розвиток руху про захист прав споживачів (консьюмеризму). Етапи розвитку законодавства про захист прав споживачів в Україні. Поняття споживача та споживчого права. Сутність та значення захисту прав споживачів.	4	4	5	

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Принципи захисту прав споживачів. Закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють захист прав споживачів України. Закон України «Про захист прав споживачів».					
Тема 2. ПРАВОВИЙ СТАТУС СПОЖИВАЧА Правовий статус споживача за законодавством України. Класифікація прав споживачів. Основні обов'язки споживачів. Права споживача, що випливають з гарантії придатності. Гарантійний термін, термін служби, термін придатності. Право на інформацію про продукцію. Прелік відомостей, які обов'язково повинна містити інформація про продукцію (роботу, послугу).	2	2		8	1,4,9,13
Тема 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ Поняття якості товарів, робіт, послуг Сертифікація як засіб забезпечення безпеки та якості товарів, робіт, послуг Стандартизація як засіб забезпечення безпеки та якості товарів, робіт, послуг Правові наслідки передання товару належної якості. Правові наслідки передання товару неналежної якості.	2	2		8	1,3,5. .
Тема 4. УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ Повноваження органів державної влади щодо захисту прав споживачів. Органи загальної компетенції у сфері захисту прав споживачів. Повноваження органів спеціальної компетенції. Структура та функції Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів Організація та порядок роботи управлінь у справах захисту прав споживачів.	2	2		8	1,3,5.
Тема 5 .ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ТА ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ Правила торговельного обслуговування населення. Правила побутового обслуговування населення. Договори підряду. Договір побутового підряду. Права споживачів при наданні послуг з газопостачання та енергопостачання. Права споживачів при наданні їм послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води.	4	4		10	1,4,9,13
Тема 6. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В МЕЖАХ ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ Права та обов'язки споживача при отриманні споживчого кредиту. Права споживача при укладенні договору купівлі-продажу поза торговими та офісними приміщеннями. Захист прав споживача при укладенні договору на відстані. Права споживача у Інтернет-торгівлі. Купівля-продаж за попереднім замовленням. Права споживача на розірвання договору та повернення коштів у разі розрахунку банківською платіжною картою.	4	4		10	1.2.3.5.6.

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПРИ ПРИДБАННІ ОКРЕМИХ ВИДІВ ТОВАРІВ Особливості захисту прав споживачів при придбанні продовольчих товарів Особливості захисту прав споживачів при придбанні тютюнових виробів Особливості захисту прав споживачів при придбанні непродовольчих товарів Особливості захисту прав споживачів при придбанні лікарських засобів	2	2	8	1,4,9,13
Тема 8. МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ Порядок судового захисту прав споживачів. Вимоги до змісту позовної заяви про захист прав споживачів. Розгляд справ про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів (робіт, послуг). Досудовий захист прав споживачів шляхом звернення до державних органів. Правила написання заяви та звернення про захист прав споживачів. Обов'язкові дії споживача щодо захисту своїх прав в порядку цивільного судочинства. Категорії позовів.	4	4	13	1,4,9,13
Тема 9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ Підстави відповідальності за порушення законодавства у сфері захисту прав споживачів. Обставини, що звільняють продавця (виробника) від обов'язку задовольнити вимоги споживача. Цивільно-правова відповідальність і оперативно-господарські санкції за порушення прав споживачів. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди у справах про захист прав споживачів.	2	2	8	1.2.3.5.6.
Тема 10. МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ Поняття споживач в європейському праві Історія розвитку захисту прав споживачів в ЄС Фундаментальні права, на яких базується законодавство про захист прав споживачів в ЄС Правове регулювання сфери захисту прав споживачів Система попередження про небезпечні для споживачів продукти – система RAPEX (Rapid Exchange of Information System)	2	2	8	1.2.3.5.6.
Тема 11. ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОЖИВАЧІВ Поняття громадських організацій споживачів. Порядок створення та функції громадських об'єднань споживачів. Правове регулювання діяльності громадських організацій споживачів. Права громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів).	2	2	4	1,4,9,13
Всього	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розуміти базові принципи захисту прав споживачів, орієнтуватися в термінології та нормативно-правовій базі України у цій сфері.	Лекції-візуалізації з використанням мультимедійних презентацій, пояснювальна лекція, вступне тестування.	12	Самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу, робота з нормативно-правовими актами (Закон про ЗПС) з подальшим складанням тез та написанням конспекту.	15
ДРН 2. Визначати права та обов'язки споживачів у типових ринкових ситуаціях, розуміти зміст гарантійних зобов'язань, строків придатності та вимог до маркування товарів.	Проведення практичних занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з нормативно-правовими актами.	10	Самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу, складання конспекту та підготовка до усного опитування.	15
ДРН 3. Застосовувати механізми захисту прав при отриманні різноманітних послуг (комунальних, побутових, фінансових), зокрема аналізувати умови споживчих договорів на наявність прихованих ризиків.	Метод кейс-стаді (Case-study): розв'язання ситуаційних задач щодо повернення неякісних товарів чи отримання послуг ЖКГ.	10	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних домашніх завдань, підготовка конспектів за матеріалами судової практики.	15
ДРН 4. Виявляти порушення прав у сфері електронної комерції (інтернет-покупки, соцмережі) та використовувати алгоритми повернення коштів або обміну товару.	Практичні заняття, аналіз конкретних ситуацій (Case-study) у сфері цифрової торгівлі та соцмереж.	10	Самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу, практична робота з маркетплейсами, конспектування умов публічних ofert, підготовка коротких презентацій-інструкцій.	15
ДРН 5. Самостійно готувати досудові та процесуальні документи (претензії, звернення до Держпродспоживслужби, позовні заяви) та орієнтуватися в процедурах захисту прав у ЄС.	Майстер-клас зі складання юридичних документів, індивідуальні консультації, розбір алгоритмів звернення до Держпродспоживслужби.	10	Самостійна розробка проектів документів (претензій, заяв, скарг), робота над індивідуальним кейсом.	15
ДРН 6. Демонструвати здатність до постійного оновлення знань щодо змін у споживчому законодавстві та цифровій безпеці, виявляти потребу	Групові дискусії, колоквіуми, обговорення етичних аспектів споживання та цифрової безпеки.	8	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, моніторинг змін у законодавстві, підготовка до підсумкового контролю, саморефлексія	15

в підвищенні власної правової обізнаності.			результатів навчання.	
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Суматичне оцінювання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (зазначити номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
1.	Практична робота 1. Усне опитування теоретичного матеріалу. Тестування. Вирішення кейсів з практичними завданнями.	8 балів / 8%	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Опитування щодо прав споживача. Тестування. Вирішення кейсів щодо з практичними завданнями.	8 балів / 8%	До 3 тижня
3.	Практична робота 3. Тестування. Вирішення кейсів з практичними завданнями.	8 балів / 8%	До 4 тижня
4.	Практична робота 4. Усне опитування теоретичного матеріалу. Вирішення кейсів з практичними завданнями.	8 балів / 8%	До 6 тижня
5.	Практична робота 5. Усне опитування. Вирішення кейсів. Аналіз судової практики.	8 балів / 8%	До 7 тижня
5.	Модульний контроль	8 балів / 8%	До 9 тижня
6.	Практична робота 6. Вирішення кейсів з практичними завданнями.	10 балів / 10%	До 10 тижня
7.	Практична робота 7. Усне опитування теоретичного матеріалу. Вирішення кейсів з практичними завданнями.	8 балів / 8%	До 11 тижня
8.	Практична робота 8. Складання проєктів досудових документів. Робота з кейсами.	14 балів / 14%	До 12 тижня
9.	Практична робота 9-10. Тестування. Опрацювання судової практики.	8 балів / 8%	До 14 тижня
10.	Практична робота 11. Захист практичних робіт.	4 бали / 4%	До 15 тижня
9.	Модульний контроль	8 балів / 8%	15 тижень
10.	Разом	100 балів / 100%	

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практичні роботи по темам 1,2,4,7 (Опитування, кейси)	0-2 бали	3-5 балів	6-7 балів	8 балів
	Практична робота не виконана або виконана не	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз	Вимоги виконано, знання теорії присутні.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, власні рішення.

	вірно	інших підходів до питання		
Практичні роботи по темам № 3, 5, 9-10 (Тестування)	0-2 бали	3-5 балів	6-7 балів	8 балів
	Менше 35% вірних відповідей.	35-60% вірних відповідей.	61-85% вірних відповідей.	86-100% вірних відповідей.
Практична робота по темі № 6 (Кейси)	0-3 бали	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Кейси не вирішені.	Вирішено з помилками, слабка аргументація.	Правильні висновки, повні вимоги.	Правильні висновки, повні вимоги, глибокий аналіз та запропоновані оптимальні шляхи вирішення правової ситуації.
Практична робота по темі № 8 (Доповіді-презентації)	0-4 бали	5-8 балів	9-11 балів	12-14 балів
	Критичні помилки у формі/змісті.	Порушення форми або неповний зміст.	Відповідність правовим вимогам.	Висока якість, юридична логіка.
Модульний контроль	0-3 бали	4-5 балів	6-7 балів	8 балів
	Недостатній рівень знань.	Знання основ, значні прогалини.	Добре володіння матеріалом.	Повне володіння матеріалом.

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Під час практичного заняття, після завершення вивчення теми
2	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом часу, відведеного на викладання дисципліни
4	Проходження тестування з питань теми та з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
5	Самооцінювання здобувачами вищої освіти	Протягом часу, відведеного на викладання дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела:

1. Цивільне право України (Особлива частина): підручник / за ред. Р. Б. Шишки. Київ: Ліра-К, 2022. 1024 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/15794.pdf>
2. Іваненко Л. М., Кучеренко І. М. Захист прав споживачів : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 496 с.
3. Цивільне право України : підручник : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ : Юрінком Інтер, 2021. Т. 2. 872 с.
4. Цивільне право (Особлива частина) : підручник / за ред. Р. А. Майданика. Київ : Алерта, 2023. 1176 с.
5. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. Р. А. Петрова. 10-те вид., змін. і допов. Харків : Право, 2021. 496 с.
6. Ханік-Посполітак Р. Ю. Захист прав споживачів у Європейському Союзі // Право Європейського Союзу : підручник / за ред. Р. А. Петрова. 10-те вид., змін. і допов. Харків : Право, 2021. С. 305–332.
7. Яновицька Г. Б. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Львів, 2021. 512 с.
8. Захист прав споживачів фінансових послуг в Україні: навч. посіб. / В. В. Коваленко та ін. Одеса: ОНЕУ, 2021. 210 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13568>
9. Захист прав споживачів в мережі Інтернет: перспективи розвитку. Актуальні проблеми правознавства. 2024. URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/949> (дата звернення: 13.05.2026).
10. Вербовий А. О., Менів Л. Д. Актуальні питання захисту прав споживачів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85. С. 249–254.
11. Захист прав споживачів у цифровому середовищі: виклики та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86.
12. Господарсько-правові аспекти захисту прав споживачів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299934> (дата звернення: 13.05.2026).
13. Юридичний аналіз захисту прав споживачів у цифровій сфері. Наукові записки Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Право. 2023. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/300> (дата звернення: 13.05.2026).
14. Особливості захисту прав споживачів в інтернет-торгівлі. Підприємництво і торгівля. 2022. URL: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1155> (дата звернення: 13.05.2026).
15. Сучасний стан гармонізації вітчизняного законодавства у сфері захисту прав споживачів із законодавством ЄС. Аналітично-порівняльне правознавство. 2021. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/252185> (дата звернення: 13.05.2026).
16. Дашковська Н. Особливості захисту прав споживачів в Інтернет-торгівлі. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 1. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/259146/255909>
17. Огляд судової практики Верховного Суду у справах щодо захисту прав споживачів (2020-2022 pp.). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliad_spojiv_2022.pdf

Нормативно-правові акти

1. Про захист прав споживачів: Закон України від 10.06.2023 № 3153-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20>
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII (редакція від 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
5. Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 № 2736-VI (редакція від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17>
6. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 № 3390-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3390-17>
7. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
8. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами: Наказ Мінекономіки України від 19.04.2007 № 104 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-07>
9. Керівні принципи ООН для захисту інтересів споживачів (у редакції 2015 року). URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditccplpmisc2016d1_uk.pdf
10. Директива 2011/83/ЄС Європейського Парламенту та Ради про права споживачів від 25 жовтня 2011 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-11
11. Директива 2005/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо несправедливих торговельних практик від 11 травня 2005 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850
12. Регламент (ЄС) 2016/679 Європейського Парламенту та Ради про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних (GDPR) від 27 квітня 2016 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16

Методичне забезпечення

1. Захист прав споживачів. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять / Суми, 2026. – 16 с. (протокол № 16 від 17.04.2026 р.)

Програмне забезпечення (Інформаційні ресурси)

1. <http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України
2. <http://zakon1.rada.gov.ua/> - Офіційний сайт Верховної Ради України
3. <http://www.ombudsman.kiev.ua> - Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
4. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень України
5. <https://dpss.gov.ua/> - Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів